

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 31Pc/6/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2118202391
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Skubáková
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2019:2118202391.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava sudkyňou JUDr. Katarínou Skubákovou v právnej veci navrhovateľa: L. V., narodený XX.X.XXXX, trvale bytom O., toho času U. XX, O., zastúpený: JUDr. Milota Klemaničová, advokátka, so sídlom Dr. Bokesa 17, Pezinok, proti oprávnenému na výživné: U. V., narodený XX.XX.XXXX, trvale bytom O. XX, O., zastúpený: Bardáč s.r.o., IČO: 47243252, so sídlom Lovinského 22, Bratislava, o zníženie výživného, t a k t o

rozhodol:

I. Výživné navrhovateľa na oprávneného na výživné sa znižuje s účinnosťou od 13.3.2018 do 9.5.2018 na sumu 60,- eur mesačne a s účinnosťou od 10.5.2018 na sumu 80,- eur mesačne, ktoré výživné je navrhovateľ povinný platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám oprávneného na výživné.

II. Vo zvyšku sa návrh na zníženie výživného zamietá.

III. Týmto samostatným rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 11C/110/2016-156 zo dňa 3.11.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č.k. 24CoP/61/2017-222 zo dňa 10.5.2017, v časti výšky výživného.

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľ sa návrhom, doručeným súdu dňa 13.03.2018, domáhal zníženia výživného na plnoletého syna U. zo sumy 140,- eur na sumu 30,- eur mesačne s účinnosťou odo dňa podania návrhu. V návrhu uviedol, že rozsudkom Okresného súdu Trnava vo veci sp. zn. 11C/110/2016 zo dňa 3.11.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave zo dňa 10.5.2017 pod sp. zn. 24CoP/61/2017 mu bola uložená povinnosť prispievať na výživu oprávneného na výživné sumou 140,- eur mesačne od 15.4.2016. Počínajúc od mesiaca máj 2017 je však práceneschopným a jeho mesačný príjem predstavuje sumu cca 300,- eur. Skutočnosť, že je práceneschopným ho limituje v hľadaní si práce zodpovedajúcej jeho súčasným zdravotným možnostiam. Tento stav pretrváva už trištvrte roka a možno ho považovať za podstatnú zmenu pomerov na strane otca. Podľa ošetrojúceho lekára existuje predpoklad, že jeho zdravotný stav bude prešetrený posudkovým lekárom a bude zvažovať priznanie čiastočného invalidného dôchodku. Navrhovateľ bol taktiež práceneschopným v čase od 07.10.2016 do 25.01.2017 v súvislosti s prasknutím Bakerovej cysty, neskôr mu lekári zistili poškodenie pravého kolena. Napriek tomu, že mu odporúčali operáciu, ukončil práceneschopnosť, aby si mohol aktívne hľadať prácu, zamestnať sa a riadne platiť výživné. Ďalej uviedol, že popri vyživovacej povinnosti voči plnoletému U., bol rozsudkom Okresného súdu Trnava, v konaní vedenom pod sp. zn. 19P/33/2016 zaviazaný prispievať na výživu maloletého syna Y. mesačne sumou 110,- eur. Navrhovateľ nie je objektívne schopný riadne plniť výživné v súdom určenej výške. Limitujúcim faktorom je, že v čase trvajúcej práceneschopnosti sa objektívne nemohol a ani nemôže zamestnať. Svoju situáciu čiastočne

riešil požičiavaním si prostriedkov od tretích osôb, resp. inštitúcií. Tento stav však nemôže pretrvávať. Žije v prenajatom byte, za užívanie ktorého platí mesačný nájom vo výške 300,- eur, náklady na lieky sú 7,- eur mesačne, lekárske vyšetrenia 20,- eur mesačne. Životná úroveň navrhovateľa je nízka, poberá sociálne dávky a nemôže sa zamestnať. Nemá žiaden osobný majetok. Jeho životné náklady (na bývanie, stravu a lieky) presahujú jeho príjmy.

2. Oprávnený na výživné vo vyjadrení doručenom súdu dňa 9.5.2018 uviedol, navrhovateľ si riadne neplní svoju vyživovaciu povinnosť a v čase podania vyjadrenia mal dlh na splatnom výživnom na maloletého Y. vo výške 1.300,- eur a na plnoletého U. vo výške 1.522,- eur. Oprávnený stále navštevuje vysokú školu a náklady na jeho výživu a štúdium sa nezmenili. Vzhľadom na porušovanie vyživovacej povinnosti navrhovateľom, je de facto iba matka tým, kto prispieva na výživu oprávneného, pričom je sama onkologicky chorá, ale pracuje i tak ako pedagóg. I oprávnený na výživné, aby odbremenil onkologicky chorú matku musí popri vysokej škole pracovať, aby zaplatil výdavky súvisiace so štúdiom. Navrhovateľ už v predchádzajúcom konaní sp. zn. 11C/110/2016 nebol spôsobilý riadne preukázať svoju neschopnosť, resp. zníženú schopnosť sa zamestnať. Poukázal na skutočnosť, že ortopéd vo svojom posudku zo dňa 03.11.2016 uviedol vo vzťahu k stavu Bakerovej cysty, že pohyb navrhovateľa je limitovaný a operácia bola následne zrušená, nakoľko nebola potrebná. Napriek uvedenému navrhovateľ teraz tvrdí, že operáciu sám odmietol. Navrhovateľ nepredložil relevantné lekárske správy, ktoré by potvrdzovali jeho zdravotné problémy. Oprávnený bol toho názoru, že otec sa aktívne vyhýba hľadaniu si zamestnania, a to práve z dôvodu, aby nemusel plniť vyživovacie povinnosti na svoje deti.

3. Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi obsiahnutými v spise, najmä rozsudkom č. k. 11C/110/2016-156 zo dňa 3.11.2016 a rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 24CoP/61/2017-222 zo dňa 10.5.2017, výsluchom otca, oboznámením listín zo spisu 38P/20/2018 ako aj s ostatnými listinnými dôkazmi, pričom zistil nasledovný skutkový stav:

4. Navrhovateľ v konaní uviedol, že v čase predchádzajúceho rozhodnutia poberal nezamestnanecké, a to do februára 2017. Následne nastúpil do zamestnania 5.5.2017, avšak od 11.5.2017 bol PN, na základe akútnej hospitalizácie, a to z iného zdravotného dôvodu ako bola predchádzajúca PN, bola to obličková kolika a krvácanie z konečníka. V rámci výsluchu na pojednávaní uviedol, že je práceneschopný, má bolesti po cca 20. minútach vykonávania činnosti, majú mu vykonať ďalšie vyšetrenia. Nevlastní žiadne hnutelné veci väčšej hodnoty, ani nehnuteľné veci. Na oprávneného ako aj jeho brata posielala 30,- eur mesačne. Podal aj návrh na zníženie výživného na maloletého Y.. Žije z prostriedkov nemocenskej a pomáhajú mu známi a brat. Žil v zariadení pre bezdomovcov J. L. Taktiež v konaní ešte uviedol, že počas PN sa nemohol zamestnať, keď sám zákon vylučuje počas poberania PN vykonávanie zárobkovej činnosti. Jeho zamestnanie sa za prípadne nižšiu mzdu napríklad na čiastočný úväzok, by súčasne jeho situáciu neriešilo, nakoľko súd pri určení výživného vychádzal z konkrétnej sumy potencionálneho zárobku, ktorý by tak nedosahoval. Po dočerpaní nemocenskej mal príjem len v podobe dávky v hmotnej núdzi. Je blokovaný PN-kou, keď sa táto ukončí, je evidovaný na úrade práce. V závislosti od rozhodnutia Sociálnej poisťovne ohľadne priznania invalidného dôchodku si následne bude hľadať adekvátnu prácu. Príjem 100,- eur je nedostačujúci, aj pre neho samého, a bude v jeho záujme, aby si zabezpečil lepší príjem, lebo takto je odkázaný na pomoc iných a dobročinnosť. Na pojednávaní dňa 20.2.2019 uviedol, že okrem problémov, ktoré boli zohľadnené v posudku o invalidite má tiež problémy s kolenami, je v súčasnosti PN, pričom dôvody PN sa od 16.11.2018 kedy bola PN vystavená, rozšírili aj o kolená, kde bude časom treba endoprotézy. Bol sa informovať na úrade práce, keďže vie, že poskytujú dotácie firmám, ktoré zamestnávajú osoby so zdravotným znevýhodnením, či mu vedia dať informáciu, ak taká firma bude mať záujem o zamestnanca, bolo mu povedané, že takú evidenciu nevedú, má si hľadať prácu ako každý iný. Dvakrát mu bolo odporúčané, aby sa z evidencie vyradil, keďže je na PN a vtedy nevedia nič robiť. Následne uviedol, že invalidný dôchodok je mu vyplácaný od januára 2019, bola mu doplatená celá suma od 10. mája. Právom záverečnej reči právna zástupkyňa navrhovateľa uviedla, že navrhovateľ sa v súčasnosti objektívne nemôže zamestnať, ani úrad práce nemal v súčasnosti žiadne pracovné miesto, ktoré by mu vedel reálne ponúknuť. Navrhovateľ aj napriek svojim nízkym príjmom doposiaľ mesačne uhrádzal oprávnenému sumu 30,- eur, pričom nepovažuje za morálne, aby v životných nákladoch dieťaťa boli zohľadňované nadštandardné položky, pričom navrhovateľ je objektívne odkázaný na charitu a pomoc cudzích ľudí. Súčasne navrhla, aby súd pri stanovení výšky vyživovacej povinnosti zohľadnil skutočnosť, že oprávnený má mesačne príjem v priemere vo výške 300,- eur.

5. Oprávnený na výživné v konaní uviedol, že nenachádza riadne zdôvodnenie, v čom by malo dôjsť k zmene pomerov na strane povinného. Tento si ani doposiaľ neplnil svoju vyživovaciu povinnosť, ani voči oprávnenému ani voči jeho bratovi a v podstate rovnakým spôsobom argumentoval ešte v konaní o rozvode, ale ani vtedy z jeho strany nebol predložený relevantný posudok, ktorý by vysvetľoval, ako konkrétne má byť znížená pracovná schopnosť. Oprávnenému sa preto javí návrh ako účelový. U oprávneného na výživné sa pomery nezmenili, žije stále v domácnosti s matkou a bratom, navštevuje vysokú školu. Potreby oprávneného zabezpečuje jeho matka, napriek tomu, že je na invalidnom dôchodku, je onkologický pacient, je zamestnaná popri tejto situácii. Časť výdavkov si oprávnený pokrýva brigádami. Psychické problémy navrhovateľa sú pochopiteľné, pričom si ich zapríčinil sám. Nie je preukázané, že by navrhovateľ nemohol vykonávať žiadnu prácu, nie je ani preukázané, že by sa snažil nejakú prácu si hľadať, aspoň v minimálnom rozsahu. Poukazoval na predchádzajúce rozhodnutia o výživnom, kde súd ustálil konanie navrhovateľa za účelové v smere sa vyhnúť vyživovacej povinnosti resp. dosiahnuť jej zníženie. Je to štýl navrhovateľa stavať sa do pozície nemohúcej osoby, ktorá je invalidná, preto nemôže pracovať, ale keby aj mohol pracovať, tak je vlastne PN, a tak vlastne nemôže robiť nič a takýto nekritický postoj navrhovateľa musí oprávnený odmietnuť. Ak by rovnakým spôsobom k plneniu vyživovacej povinnosti pristupovala matka oprávneného, tak by pravdepodobne musel žiť v detskom domove. Táto je tiež invalidná, s vyšším percentom invalidity, bola postihnutá onkologickým ochorením, nie bolesťami chrbta, a musí zvládať zabezpečiť starostlivosť o oprávneného, nakoľko sám navrhovateľ ju neplní, resp. si ju plní v rozsahu 30,- eur mesačne. Je v prvom ročníku magisterského štúdia, takže koniec vyživovacej povinnosti by mal vychádzať na rok 2020. Poukazoval tiež na skutočnosť, že predmetné rozhodnutie o invalidnom dôchodku nie je právoplatné a nemôže byť právoplatné, nakoľko oprávnený 14.11.2018 oznámením Sociálnej poisťovni vstúpil do predmetného dávkového konania, je teda účastníkom dávkového konania a žiadne rozhodnutie o invalidnom dôchodku navrhovateľa mu ako účastníkovi dávkového konania doručené nebolo, nemôže byť teda právoplatné. Právom záverečnej reči právny zástupca oprávneného na výživné uviedol, že navrhuje návrh zamietnuť ako nedôvodný, z dôvodu, že navrhovateľ nepreukázal, že by došlo k zmene pomerov na jeho strane, pričom zdravotné ťažkosti, ktoré subjektívne udáva, sú tak subjektívneho charakteru, že sa dá uvažovať o tom, že si ich vymyslel, čo je v súlade s celkovým doterajším, dá sa povedať celoživotným správaním navrhovateľa, kedy prakticky sa necháva živiť druhými osobami a tentokrát štátom.

6. Z rozsudku tunajšieho súdu č.k. 11C/110/2016-156 zo dňa 3.11.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č.k. 24CoP/61/2017-222 zo dňa 10.5.2017 (čl. 5-40) vyplýva, že otcovi (navrhovateľovi) bolo s účinnosťou od 15.4.2016 zvýšené výživné na oprávneného zo sumy 50,- eur na sumu 140,- eur mesačne. Súčasne mu bolo umožnené uhradiť nedoplatok na zročnom výživnom v splátkach 20,- eur mesačne spolu s bežným výživným. V čase ostatnej úpravy výšky vyživovacej povinnosti otca na plnoletého U. mal súd za preukázané zvýšenie bežných výdavkov na už vtedy plnoletého U. (ako strava, ošatenie, hygiena), ako aj výdavkov v súvislosti s návštevou vysokej školy (vtedy bol študentom 2. ročníka bakalárskeho štúdia) ako aj výdavkov na zdravotnú starostlivosť (imunológ, ortopéd), pričom výdavky považoval za dôvodné v sume celkom 345,- eur mesačne. Oprávnený na výživné v čase ostatného rozhodnutia brigádnicke pracoval s čistým príjmom cca 60,- eur mesačne. Matka maloletého bola zamestnaná u zamestnávateľa Pedagogická a sociálna akadémia blahoslavenej Laury Trnava, jej priemerná čistá mesačná mzda bola vo výške 502,- eur, poberala invalidný dôchodok vo výške 435,40 eur mesačne a peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla vo výške 33,09 eur mesačne. Otec bol v čase rozhodnutia nezamestnaný, evidovaný na úrade práce, pričom poberal dávku v nezamestnanosti vo výške 238,20 eur mesačne. Súd pri poslednej úprave výšky vyživovacej povinnosti vychádzal z potenciálneho príjmu otca, ktorý by mohol dosahovať vzhľadom na možnosti na trhu práce ako obchodný zástupca, a to 1.025,- eur mesačne. Súd neprihliadal na dočasnú pracovnú neschopnosť otca v období od 7.10.2016 do rozhodnutia súdu, nakoľko ju považoval len za zmenu dočasnú, pričom odkazoval na vyjadrenie otca v záverečnej reči, že žiada súd, aby vyčkal s rozhodnutím, pokiaľ si nenájde adekvátnu prácu, a súčasne poukazoval na skutočnosť, že matka oprávneného, ktorá bola už v tej dobe pre svoje zdravotné problémy invalidizovaná, napriek tomu pracuje. Obaja rodičia mali dve vyživovacie povinnosti, okrem plnoletého U. i k maloletému Y..

7. Zo spisu vedeného na tunajšom súde pod sp. zn. 38P/20/2018 vyplýva, že navrhovateľ (otec) sa podaným návrhom domáha zníženia jeho vyživovacej povinnosti voči medzičasom plnoletému synovi Y., pričom zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 22.3.2019 (čl. 197,198 daného spisu) vyplýva, že súd vyhlásil

rozsudok, ktorým výživné na maloletého Y. znížil s účinnosťou od 13.3.2018 do 9.5.2018 na sumu 40,- eur a s účinnosťou od 10.5.2018 na sumu 70,- eur mesačne.

8. Z potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti zo dňa 12.05.2017 (čl. 37) vyplýva, že navrhovateľ je od 11.05.2017 dočasne práceneschopným. Z potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti zo dňa 16.11.2018 (čl. 185) vyplýva, že navrhovateľ je dočasne práceneschopným od 16.11.2018 doposiaľ, pre diagnózu M54.17.

9. Z potvrdenia Sociálnej poisťovne zo dňa 10.5.2018 (čl. 53 spisu 38P/20/2018) vyplýva, že navrhovateľ bol v období od 11.05.2017 do 31.3.2018 poberateľom nemocenskej dávky, ktorá mu za uvedené obdobie bola vyplatená vo výške 3.313,39 eur.

10. Z lekárskeho správ č. 66-74 vyplýva viacero zdravotných problémov navrhovateľa (ortopedické, úzkostne depresívna porucha, metabolický syndróm, neliečená a. hypertenzia) so všeobecným zhrnutím redukovaného pracovného potenciálu (čl.67) bez kvantifikácie.

11. Z potvrdenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava zo dňa 13.09.2018 (čl. 78 spisu 38P/20/2018) vyplýva, že navrhovateľ je od 01.09.2016 vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie, od 11.05.2017 je práceneschopným a vybavuje si invalidný dôchodok. Od júna 2018 poberal dávku v hmotnej núdzi a príspevok, a to za mesiac jún 2018 sumu 1,50 eur, za mesiac júl 2018 sumu 152,10 eur a od augusta 2018 poberá sumu 96,30 eur mesačne (rozhodnutie ÚPSVaR TT zo dňa 19.7.2018 čl. 86-89).

12. Zo záznamu o uplatnení nároku o invalidný dôchodok zo dňa 24.07.2018 (čl. 91) vyplýva, že navrhovateľ sa v tento deň dostavil na pobočku Sociálnej poisťovne za účelom uplatnenia nároku na invalidný dôchodok.

13. Z potvrdenia o návšteve školy zo dňa 21.8.2018 (čl. 112) vyplýva, že oprávnený na výživné študuje v akademickom roku 2018/2019 dennou formou študijný program inžinierskeho štúdia priemyselné manažérstvo na STU v Bratislave, MTF Trnava.

14. Z potvrdenia o príjme matky oprávneného na výživné zo dňa 27.09.2018 (čl. 111) vyplýva, že matka za obdobie od januára 2018 do septembra 2018 dosiahla príjem vo výške 7.201,06 eur, pričom priemerný čistý zárobok za uvedené obdobie predstavuje sumu vo výške 802,83 eur mesačne. Z rozhodnutia Sociálnej poisťovne zo dňa 30.11.2017 (čl. 113) vyplýva, že matke bol zvýšený od 1.1.2018 invalidný dôchodok na 449,70 eur.

15. Z rozhodnutia Sociálnej poisťovne zo dňa 21.12.2018 (čl. 182) vyplýva, že navrhovateľovi bol od 10.05.2018 priznaný invalidný dôchodok v sume 184,30 eur mesačne a od 01.01.2019 v sume 189,10 eur mesačne. V pripojenom odbornom posudku o invalidite sa uvádza, že v odborných neurologických nálezoch behom mesiaca sú 3 rôzne výsledky od škály lumbalgia L4/5 vpravo až po normálny nález, zväčša je však vedený ako chronický lumboischiadický syndróm koreňové dráždenie L4/5 vpravo konzultovaný neurochirurg operáciu neodporúča, stav zodpovedá posúdeniu podľa kapitoly XV, E, 3, b) v hornej hranici rozpätia 35% s navýšením o ostatné ochorenia 10%, miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je 45%. Pracovná rekomandácia: navrhované pracovné zaradenie na pôvodnom pracovisku, teda ako vlakový dispečer nie, ale na trhu práce áno, pričom môže vykonávať prácu v prostredí bez nadmernej fyzickej a psychickej záťaže, môže vykonávať prácu primeranú vzdelaniu a schopnostiam. Invalidita vznikla v dôsledku choroby.

16. Z oznámenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava zo dňa 26.02.2019 (čl. 217) vyplýva, že navrhovateľ je od 01.09.2016 vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie, ako uchádzač o zamestnanie, od 11.05.2017 je neschopný práce. Aktuálne neevidujú voľné pracovné miesto pre osobu, ktorá má 45% mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, ale táto osoba je uplatniteľná na trhu práce a taktiež môže absolvovať rekvalifikačný kurz, nie však počas pracovnej neschopnosti.

17. Z potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti zo dňa 4.3.2019 (čl. 220) vyplýva, že matka oprávneného je od 4.3.2019 dočasne práceneschopná.

18. Z lustrácie matky v Sociálnej poisťovni zo dňa 21.03.2019 vyplýva, že matka je zamestnaná a pracuje na Strednej odbornej škole pedagogickej blahoslavenej Laury a od mesiaca október 2018 bol jej vymeriavací základ v hrubom priemerne vo výške 872,- eur, zároveň poberá invalidný dôchodok vo výške 461,40 eur mesačne.

19. Z lustrácie oprávneného na výživné v Sociálnej poisťovni zo dňa 21.3.2019 (čl. 221) vyplýva, že oprávnený na výživné si privyrába brigádnicke s príjmom v hrubom cca 300,- eur mesačne.

20. Podľa § 62 ods. 1 až 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“) plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

21. Predmetom konania je rozhodovanie o návrhu otca na zníženie výživného na plnoletého syna U.. Hmotnoprávnou podmienkou, aby mohol súd opakovane vo veci výživného na oprávneného na výživné rozhodnúť je zmena pomerov, pričom je potrebné prihliadnuť na všetky okolnosti, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného. Pri rozhodovaní o určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd vychádza jednak zo skúmania odôvodnených potrieb dieťaťa, vzhľadom na vek, zdravotný stav, návštevu školského zariadenia, nadanie či záujmy a zároveň vychádza z reálnych možností a schopností rodičov plniť si svoju vyživovaciu povinnosť.

22. Súd v konaní skúmal, či došlo takej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu výšky vyživovacej povinnosti otca na plnoletého syna U.. Navrhovateľ v konaní žiadal znížiť výšku jeho vyživovacej povinnosti zo sumy 140,- eur mesačne na sumu vo výške 30,- eur. Dôvod na zmenu výšky výživného videl otec v tom, že je dlhodobo práceneschopným, má nízku životnú úroveň a žiaden osobný majetok. V čase ostatnej úpravy súd vychádzal z potenciálneho príjmu otca, nakoľko bol dlhodobo nezamestnaný, evidovaný na úrade práce, pričom výška príjmu, ktorú by otec pri vykonávaní profesie obchodného zástupcu mohol dosahovať súd ustálil na sumu 1.025,- eur mesačne. Matka v tom čase dosahovala príjem zo zamestnania výške 502,- eur, poberala invalidný dôchodok vo výške 435,40 eur mesačne a peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla vo výške 33,09 eur mesačne. Obaja rodičia mali vyživovaciu povinnosť okrem U. i k vtedy ešte maloletému Y..

23. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že plnoletý U. býva v spoločnej domácnosti s matkou a mladším bratom, ktorý je študentom strednej školy, a voči ktorému majú obaja rodičia vyživovaciu povinnosť. Je študentom prvého ročníka magisterského štúdia. V konaní prezentované výdavky oprávneného súd posúdil ako dôvodné a primerané s ohľadom na vek a ostatné okolnosti veci v sume vo výške 360,- eur mesačne (strava 120,- eur, kozmetika a hygiena 20,- eur, lieky 30,- eur, oblečenie 30,- eur, telefón 10,- eur, škola 15,- eur, bývanie 125,- eur (nájomné 225,- eur, služby 110,- eur, elektrina 38,- eur/ 3 osoby, t.j. 125,- eur na osobu mesačne), voľný čas a šport 10,- eur). Súd zohľadňoval

ako odôvodnené potreby oprávneného na výživné jeho základné výdavky, nevyhnutné na štúdium, živobytie, stravu, pričom neuznal výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť, a to najmä s poukazom na skutočnosť, že oprávnený na výživné je dospelý a životná úroveň ani jedného z rodičov nie je na vysokej úrovni, čomu musia zodpovedať i zohľadňované výdavky oprávneného na výživné, ktoré má výživné pokrývať. Z uvedeného dôvodu neuznal výdavok oprávneného na šport a voľnočasové aktivity v sume 40,- eur, ale len v minimálnej sume 10,- eur mesačne za účelom nevyhnutnej psychohygieny. Súd taktiež neuznal výdavok na stravu v sume 170,- eur, ale len v sume 120,- eur, a na oblečenie sumu 50,- eur, ale vychádzal zo sumy 30,- eur, ktoré považuje za primerané, a z ktorej sumy výdavkov na stravu a ošatenie vychádzal i súd v ostatnom rozhodnutí, v čase ktorého rozhodnutia bol už oprávnený dospelý a rovnako navštevoval vysokú školu, čiže v týchto položkách k zásadným zmenám nedošlo. Obdobne súd neuznal ako odôvodnený výdavok, výdavok na dopravu v sume 20,- eur, keďže oprávnený býva a aj navštevuje školu v rámci mesta Trnava, kde vzhľadom na veľkosť mesta je možné prekonávať vzdialenosti aj pešo. Výdavok na lieky v sume 30,- eur považuje za primeraný vzhľadom na viaceré zdravotné problémy oprávneného (lekárska správa čl. 146), keď v ostatnom rozhodnutí bol tento výdavok uznaný v sume 25,- eur, od ktorej doby došlo k istému nárastu cien liekov a súčasne tento výdavok má za prukázaný tiež predloženými pokladničnými blokmi oprávneného (čl. 192, 193, 199). Celkovú sumu uznaných odôvodnených výdavkov na plnoletú osobu vo výške 360,- eur pritom súd nepovažuje za vysokú, ani neprimeranú, skôr za naozaj minimálnu sumu, ktorú plnoletý človek potrebuje mesačne na svoje základné výdavky. Súd tak dospel k záveru, že na strane oprávneného na výživné, nedošlo od posledného rozhodnutia k zásadnej zmene, ktorá by odôvodňovala zmenu výživného.

24. Matka oprávneného v súčasnosti dosahuje príjem v priemere vo výške 802,- eur mesačne v čistom zo zamestnania a zároveň poberá invalidný dôchodok vo výške 461,40 eur mesačne, teda príjem matky predstavuje sumu 1.263,40 eur mesačne (súd neprihliadal na PN matky predloženú na poslednom pojednávaní, keď podobne ako u otca, ide v tomto prípade o dočasnú skutočnosť a matka je naďalej zamestnaná u svojho zamestnávateľa). Príjem matky sa oproti poslednej úprave vyživovacej povinnosti zvýšil, keďže v čase poslednej úpravy dosahovala príjem vo výške 970,- eur mesačne v čistom (príjem zo zamestnania spolu s invalidným dôchodkom a príspevkom).

25. Navrhovateľ v súčasnosti nepracuje, je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie, je dlhodobo práceneschopným od 11.05.2017 doposiaľ a rozhodnutím Sociálnej poisťovne mu bol priznaný invalidný dôchodok s účinnosťou od 10.05.2018 vo výške aktuálne 189,10 eur mesačne. Žije v prenajatej izbe s príslušenstvom na ulici U. v O., kde platí nájomné spoločne s úhradami za služby v sume 55,80 eur mesačne (nájomná zmluva čl. 94-98). Miera poklesu schopnosti navrhovateľa vykonávať zárobkovú činnosť bola Sociálnou poisťovňou posúdená na výšku 45%, pričom v zmysle posudku je uplatniteľný na trhu práce, môže vykonávať prácu primeranú jeho vzdelaniu a schopnostiam, bez nadmernej psychickej a fyzickej záťaže. Aj v čase ostatnej úpravy bol navrhovateľ vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie, ale súd vychádzal z jeho potenciálneho príjmu 1.025,- eur mesačne, ktorý by mohol dosahovať ako obchodný zástupca, nakoľko mal za to, že takýto príjem by mohol dosahovať vzhľadom na možnosti na trhu práce. Súd mal v konaní preukázané, že u navrhovateľa došlo k takej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje zníženie výšky jeho vyživovacej povinnosti, a to z dôvodu jeho dlhodobých zdravotných problémov, znižujúcich jeho pracovnú schopnosť, ktoré boli preukázané už skôr v priebehu konania (lekárske správy predložené na pojednávaní dňa 4.6.2018 čl. 66-74), avšak kvantifikované boli až rozhodnutím o priznaní čiastočného invalidného dôchodku. Dôvodom na zníženie vyživovacej povinnosti navrhovateľa tak bolo, že v konaní preukázal svoj zhoršený zdravotný stav, čo je zrejmé z rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ktorým mu bol priznaný čiastočný invalidný dôchodok. Súd uzavrel, že táto zmena jeho pracovnej schopnosti existovala už v čase podania návrhu (dňa 13.03.2018). Vzhľadom na uvedené mal súd za to, že od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti došlo u navrhovateľa k zníženiu jeho pracovnej schopnosti, a preto už nemohol vychádzať a prihliadať na potenciálny príjem, ktorý bol schopný dosahovať v minulosti ako obchodný zástupca. Avšak aj vzhľadom na priznaný 45% -ný pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bol súd toho názoru, že navrhovateľ je schopný dosahovať príjem najmenej vo výške minimálnej mzdy (výkonom práce, ktorá nie je nadmerne psychicky a fyzicky zaťažujúca), z ktorej výšky následne súd vychádzal pri určení vyživovacej povinnosti. Ďalej na tomto mieste súd považuje za potrebné uviesť, že pri pracovnej neschopnosti ide o zmenu dočasnú a nie trvalú a súd na túto zmenu prihliadal len v tom smere, že otec už nie je schopný vykonávať predchádzajúce zamestnanie vzhľadom na jeho pretrvávajúce zdravotné problémy. Stále je však uplatniteľný na trhu práce, čo bolo preukázané rozhodnutím Sociálnej poisťovne o priznaní invalidného dôchodku. Vyživovacia povinnosť má prednosť pred ostatnými výdavkami povinného rodiča a povinný rodič sa musí

zabezpečiť tak, aby si ju vedel plniť v zodpovedajúcom rozsahu, prípadne sa zabezpečiť do budúcnosti napríklad tvorbou úspor. Navrhovateľ v konaní viackrát uvádzal, že sa chce zamestnať, ale vzhľadom na jeho zdravotné problémy sa zamestnať nemôže. V predchádzajúcom konaní žiadal o vyčkanie s rozhodnutím, kým sa adekvátne zamestná. V tomto konaní uviedol, že v závislosti od rozhodnutia od Sociálnej poisťovne ohľadne priznania invalidného dôchodku si následne bude hľadať adekvátnu prácu. Svoju snahu sa zamestnať však v konaní deklaroval len tou skutočnosťou, že je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie, reálnu snahu nájsť si (akékoľvek) zamestnanie (prípadne pracovať aspoň v minimálnom rozsahu hoc aj z domáceho prostredia, ktorú možnosť privyrobenia vzhľadom na súčasný stav na trhu práce ponúka viacero spoločností) nepreukázal, aj napriek opakovaným sľubom. Po priznaní invalidného dôchodku a posúdení zdravotného stavu navrhovateľa posudkovým lekárom, berúc do úvahy celkový priebeh ostatného konania ako i argumentáciu navrhovateľa v tomto konaní, sa súdu ďalšie trvanie práceneschopnosti zo strany navrhovateľa javí ako účelové konanie. Z vyššie uvedených dôvodov súd znížil vyživovaciu povinnosť navrhovateľa na plnoletého U. s účinnosťou od 13.03.2018 do 09.05.2018 na sumu 60,- eur mesačne, teda od podania návrhu až do priznania nároku na invalidný dôchodok. Súd pritom vychádzal pri určovaní schopností a možností navrhovateľa zo sumy minimálnej mzdy, ktorá v roku 2018 bola vo výške 480,- eur (NV SR č. 278/2017 Z. z.) po odrátaní dane a odvodov 399,05 eur a s účinnosťou od 10.05.2018 na sumu 80,- eur mesačne, keď vychádzal z minimálnej mzdy a priznaného invalidného dôchodku vo výške 184,30 eur (resp. v roku 2019 189,10 eur), spolu 584,30 eur mesačne. Súd pri určovaní výšky výživného prihliadal aj na tú skutočnosť, že otec má ešte jednu vyživovaciu povinnosť k už plnoletému synovi Y., pričom v konaní 38P/20/2018 bol vyhlásený rozsudok, ktorým konajúci súd výživné na maloletého Y. znížil s účinnosťou od 13.3.2018 do 9.5.2018 na sumu 40,- eur a s účinnosťou od 10.5.2018 na sumu 70,- eur mesačne. Súd novú výšku vyživovacej povinnosti určoval v rozsahu 20 % až 25 % z potenciálneho príjmu povinného rodiča na všetky jeho vyživovacie povinnosti, v tomto prípade vzhľadom na vek, potreby a výšku výdavkov oprávneného na výživné na hornej hranici uvedeného rozmedzia.

26. Vo zvyšku súd návrh navrhovateľa z vyššie uvedených dôvodov zamietol, pretože ani nárast príjmu matky nezabavuje otca povinnosti prispievať podľa svojich schopností a možností na výživu detí a bolo by v rozpore s princípmi spravodlivosti požadovať od matky, aby za cenu mimoriadneho pracovného nasedenia suplovala vyživovaciu povinnosť otca, keď matka napriek priznanej invalidite je schopná pracovať a zabezpečovať tak potreby síce už plnoletých detí, ale stále odkázaných na výživu od rodičov.

27. K argumentu oprávneného na výživné, že rozhodnutie o priznaní invalidného dôchodku ešte nie je právoplatným, súd uvádza, že podľa odpovede Sociálnej poisťovne zo dňa 28.2.2019 (čl. 213), táto rozhodnutie považuje za doručené dňa 29.1.2019, s tým, že lehota na podanie odvolania plynie navrhovateľovi, ktorý podľa vyjadrení na pojednávaní dňa 22.3.2019 odvolanie nepodal a suma invalidného dôchodku mu už bola doplatená od 10. mája 2018. Z uvedeného dôvodu súd vychádzal z rozhodnutia o priznaní invalidného dôchodku, z ktorého sa už navrhovateľovi reálne i vypláca invalidný dôchodok, a ktorého spochybnenie oprávneným tak nepovažuje za v tejto chvíli akokoľvek relevantné.

28. Súd v konaní nevykonával dokazovanie ďalšími navrhovanými dôkazmi, napr. výsluchom ošetrojúceho lekára navrhovateľa, nakoľko skutkový stav má za dostatočne preukázaný vykonaným dokazovaním, a tento výsluch vzhľadom na právne posúdenie veci (a skutočnosť, že rozsah pracovnej schopnosti navrhovateľa má za preukázaný práve rozhodnutím o priznaní invalidného dôchodku) nepovažoval za hospodárny. Súd v konaní nevykonával dokazovanie výsluchom oprávneného na výživné, a to s poukazom na lekársku správu PhDr. Z. T., klinickej psychologičky (čl. 61), ktorá neodporučila jeho účasť na súdnom pojednávaní z dôvodu vysokého rizika retraumatizácie a zhoršenia psychického stavu, keďže by bol opätovne konfrontovaný s traumatizujúcimi skutočnosťami v súvislosti s osobou jeho otca, ktoré sa snaží už viac rokov za pomoci terapie v sebe uzatvoriť. Súd výsluch oprávneného v konaní ani nepovažoval za nevyhnutný vzhľadom na skutočnosť uvádzanú viackrát zástupcom oprávneného, že jeho pomery sa od posledného rozhodnutia nezmenili.

29. Súd ešte dodáva, že argumentáciu navrhovateľa ohľadne skúmania rozsahu, v akom má príjem samotný oprávnený na výživné, keď v minulosti pracoval, a ak už v súčasnosti nepracuje, tak prečo, nepovažuje súd za šťastnú, keď je chvályhodné, že oprávnený na výživné, popri určite náročnom dennom štúdiu v magisterskom programe na technickej vysokej škole, pracuje brigádnickou formou a snaží sa tak privyrábať a odbremeniť invalidných rodičov od starostí ohľadne jeho živobytia, avšak jeho brigádnickú prácu a nie veľký príjem z nej, možno považovať len za istý doplnok k výživnému

poskytovanému zo strany rodičov (voči dieťaťu, ktoré stále nie je schopné samé sa živiť), nie za prostriedok, ktorý by mal toto výživné nahrádzať, či byť dokonca dôvodom na zníženie vyživovacej povinnosti zo strany ktoréhokoľvek z rodičov.

30. Týmto rozsudkom súd v súlade s § 121 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CMP“) zmenil rozsudok Okresného súdu Trnava č.k. 11C/110/2016-156 zo dňa 3.11.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č.k. 24CoP/61/2017-222 zo dňa 10.5.2017, v časti výšky výživného.

31. O náhrade trov konania účastníkov rozhodol súd podľa § 52 CMP, keď rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko v mimosporových konaniach je v zásade vylúčený nárok na náhradu trov konania, pričom súd nezistil naplnenie žiadnej z výnimiek upravených v § 53 a nasl. CMP, ani nezistil také okolnosti prípadu, kedy by malo byť priznanie náhrady trov konania niektorému z účastníkov konania považované za spravodlivé, vo vzťahu k návrhu oprávneného na výživné na náhradu trov konania dôvodiť najmä skutočnosťou, že návrh na zníženie výživného bol po vykonanom dokazovaní v podstatnej miere vyhodnotený ako dôvodný.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia cestou tunajšieho súdu ku Krajskému súdu v Trnave.

Odvolanie musí obsahovať nasledovné náležitosti :

Z podania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, musí byť podpísané a datované. Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis. Ďalej musí byť v odvolaní uvedené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z. z., ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí návrh na súdny výkon rozhodnutia.